

الگوریتم های ضرب

	multiplicand	مضروب
x		
	Multiplier	مضروب فيه
	<hr/>	
	product	حاصل

• الگوریتم اول ضرب :

- نکته : در این الگوریتم ضرب بدون علامت انجام میگیرد و اعداد بدون علامت هستند.
- نکته : در این الگوریتم تعداد مراحل به اندازه تعداد بیت ها می باشد در این مثال سه بیت داریم در نتیجه سه مرحله خواهیم داشت.

عدد 6 را با استفاده از الگوریتم اول در 3 ضرب کنید.

	عدد ده دهی	عدد دو دویی
مضروب	3	011
مضروب فیه	6	110

	مراحل	مضروب فیه	مضروب		نتیجه	
0	مقداردهی اولیه	110	000	011	000	000
1	هیچ کاری	110	000	011	000	000
	شیفت به راست مضروب فیه	011	000	011	000	000
	شیفت به چپ مضروب	011	000	110	000	000
2	نتیجه = مضروب + نتیجه	011	000	110	000	110
	شیفت به راست مضروب فیه	001	000	110	000	110
	شیفت به چپ مضروب	001	001	100	000	110
3	نتیجه = مضروب + نتیجه	001	001	100	010	010
	شیفت به راست مضروب فیه	000	001	100	010	010
	شیفت به چپ مضروب	000	011	000	010010 جواب	

عدد 9 را با استفاده از الگوریتم اول در 12 ضرب کنید.

	عدد ده دهی	عدد دو دویی
مضروب	12	1100
مضروب فیه	9	1001

	مراحل	مضروب فیه	مضروب		نتیجه	
0	مقداردهی اولیه	1001	0000	1100	0000	0000
1	نتیجه = مضروب + نتیجه	1001	0000	1100	0000	1100
	شیفت به راست مضروب فیه	0100	0000	1100	0000	1100
	شیفت به چپ مضروب	0100	0001	1000	0000	1100
2	هیچ کاری	0100	0001	1000	0000	1100
	شیفت به راست مضروب فیه	0010	0001	1000	0000	1100
	شیفت به چپ مضروب	0010	0011	0000	0000	1100
3	هیچ کاری	0010	0011	0000	0000	1100
	شیفت به راست مضروب فیه	0001	0011	0000	0000	1100
	شیفت به چپ مضروب	0001	0110	0000	0000	1100
4	نتیجه = مضروب + نتیجه	0001	0110	0000	0110	1100
	شیفت به راست مضروب فیه	0000	0110	0000	0110	1100
	شیفت به چپ مضروب	0000	1100	0000	01101100 جواب	

در این مثال چون ضرب چهار بیتی بود چهار مرحله داشتیم.

• الگوریتم دوم ضرب :

- نکته : در الگوریتم دوم ضرب اعداد بدون علامت هستند.
- نکته : در این الگوریتم به تعداد بیت ها مرحله داریم.

عدد 6 را با الگوریتم دوم ضرب در عدد 3 ضرب کنید.

عدد دو دویی	عدد ده دهی	مضروب
011	3	مضروب
110	6	مضروب فیه

	مراحل	مضروب	نتیجه	
0	مقداردهی اولیه	011	000	110
1	هیچ کاری	011	000	110
	شیفت به راست نتیجه	011	000	011
2	نتیجه = مضروب + نتیجه	011	011	011
	شیفت به راست نتیجه	011	001	101
3	نتیجه = مضروب + نتیجه	011	100	101
	شیفت به راست نتیجه	011	010	010

عدد 9 را با استفاده از الگوریتم دوم در 12 ضرب کنید.

	عدد ده دهی	عدد دو دویی
مضروب	12	1100
مضروب فیه	9	1001

	مراحل	مضروب	نتیجه	
0	مقداردهی اولیه	1100	0000	1001
1	نتیجه = مضروب + نتیجه	1100	1100	1001
	شیفت به راست نتیجه	1100	0110	0100
2	هیچ کاری	1100	0110	0100
	شیفت به راست نتیجه	1100	0011	0010
3	هیچ کاری	1100	0011	0010
	شیفت به راست نتیجه	1100	0001	1001
4	نتیجه = مضروب + نتیجه	1100	1101	1001
	شیفت به راست نتیجه	1100	0110	1100

در اینجا 4 بیت داشتیم در نتیجه 4 مرحله داشتیم.

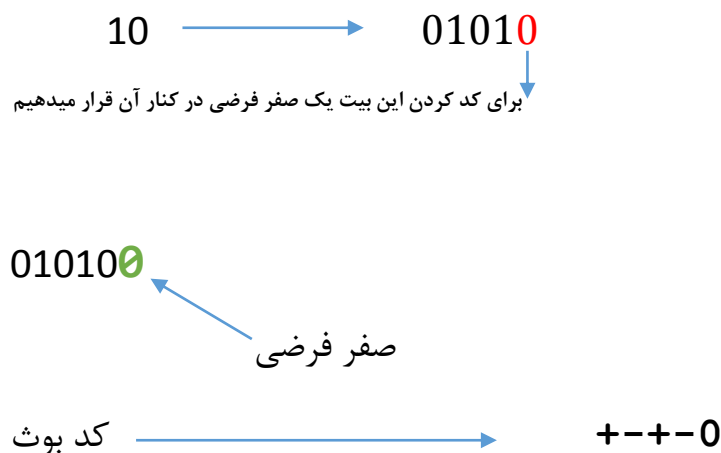
• ضرب بوٲ

كد گذاري بوٲ

بوٲ تك بيتي		
00	$\times 0$	هيچ كاري (شيفت)
01	$\times (+1)$	جمع
10	$\times (-1)$	تفريق
11	$\times 0$	هيچ كاري (شيفت)

نكته : در ضرب بوٲ اعداد علامت دار هستند و يكي از اعداد را بايد كد گذاري نماييم براي كد گذاري با استفاده از بيت سمت راست هر بيت آن را كد ميكنيم و با توجه به اينكه سمت راست ترين بيت هر عدد ، بيتي در سمت راستش نيست يك بيت صفر (فرضي) را براي آن در نظر ميگيريم ؛ دقت كنيد كه اين بيت جزء عدد نيست و عدد ديگر را گسترش علامت ميدهيم ، براي گسترش علامت بيت علامت عدد را تكرر مي كنيم.

مثال: عدد 10 را كد كنيد.

اعداد زیر را با کدگذاری بوث کد کنید.

عدد ده دهی	عدد دو دویی	کد بوث
7	0111	+00-
5	0101	+--+
8	01000	+--000
-8	1000	-000
-4	100	-00
4	0100	+--00

عدد -7 را با استفاده از ضرب بوث در 4 ضرب کنید.

ما در اینجا عدد -7 را کد میکنیم

عدد ده دهی	عدد دو دویی	کد
-7	1001	-0+-

عدد ده دهی	عدد دو دویی
4	0100

شیفت به چپ ←

00000100	$\times (-1)$	11111100
00001000	$\times (+1)$	00001000
00010000	$\times 0$	00000000
00100000	$\times (-1)$	11100000
حاصل		11100100

عدد 5 را با استفاده از ضرب بوث در 8- ضرب کنید.

ما در اینجا عدد 5 را کد میکنیم

عدد ده دهی	عدد دو دویی	کد
5	0101	+--+

عدد ده دهی	عدد دو دویی
-8	1000

شیفت به چپ ←

11111000	$\times (-1)$	00001000
11110000	$\times (+1)$	11110000
11100000	$\times (-1)$	00100000
11000000	$\times (+1)$	11000000
حاصل		11011000

عدد 6- را با استفاده از ضرب بوث در 5- ضرب کنید.

ما در اینجا عدد 5- را کد میکنیم

عدد ده دهی	عدد دو دویی	کد
-6	1010	--0

عدد ده دهی	عدد دو دویی
-5	1011

شیفت به چپ ←

11111011	$\times (0)$	00000000
11110110	$\times (-1)$	00001010
11101100	$\times (+1)$	11101100
11011000	$\times (-1)$	00101000
حاصل		00011110

الگوریتم های تقسیم

Dividend	مقسوم
Divisor	مقسوم علیه
Quotient	خارج قسمت
Remainder	باقیمانده

Dividend	Divisor
	Quotient
Remainder	

• الگوریتم اول تقسیم

- نکته : در این الگوریتم اعداد بدون علامت هستند.
- نکته : تعداد مراحل یک واحد از تعداد بیت ها بیشتر است.
- در این الگوریتم وقتی که مقسوم علیه را از باقیمانده کم می کنیم

SLLQ0

در صورتی که نتیجه منفی باشد باقیمانده را بازیابی کرده و یک ، 0 از سمت راست به خارج قسمت اضافه می کنیم (شیفت به چپ خارج قسمت).

SLLQ1

در صورتی که نتیجه مثبت باشد یک ، 1 از سمت راست به خارج قسمت اضافه می کنیم.

عدد 23 را با استفاده از الگوریتم اول بر 7 تقسیم کنید.

عدد ده دهی	عدد دو دویی
23	10111
7	00111

$$\begin{array}{r}
 10111 \\
 \hline
 \text{Remainder}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 00111 \\
 \hline
 \text{Quotient}
 \end{array}$$

0 or 1

	مراحل	خارج قسمت Q	مقسوم عليه D		باقی مانده R	
0	مقداردهی اولیه	00000	00111	00000	00000	10111
1	$R=R-D$	00000	00111	00000	11001	10111
	$R<0$, SLLQ0	00000	00111	00000	00000	10111
	Shift Right D	00000	00011	10000	00000	10111
2	$R=R-D$	00000	00011	10000	11101	00111
	$R<0$, SLLQ0	00000	00011	10000	00000	10111
	Shift Right D	00000	00001	11000	00000	10111
3	$R=R-D$	00000	00001	11000	11110	11111
	$R<0$, SLLQ0	00000	00001	11000	00000	10111
	Shift Right D	00000	00000	11100	00000	10111
4	$R=R-D$	00000	00000	11100	11111	11011
	$R<0$, SLLQ0	00000	00000	11100	00000	10111
	Shift Right D	00000	00000	01110	00000	10111
5	$R=R-D$	00000	00000	01110	00000	01001
	$R>0$, SLLQ1	00001	00000	01110	00000	01001
	Shift Right D	00001	00000	00111	00000	01001
6	$R=R-D$	00001	00000	00111	00000	00010
	$R>0$, SLLQ1	00011	00000	00111	00000	00010
	Shift Right D	00011	00000	00011	00000	00010

• الگوریتم دوم تقسیم

○ نکته : در این الگوریتم اعداد بدون علامت هستند.

○ نکته : تعداد مراحل با تعداد بیت ها برابر است.

عدد 23 را با استفاده از الگوریتم دوم بر 7 تقسیم کنید.

عدد ده دهی	عدد دو دویی
23	10111
7	00111

10111	00111
_____	_____
Remainder	Quotient

نکته : SLL0 یعنی وارد کردن یک صفر از سمت راست باقیمانده .

نکته : SLL1 یعنی وارد کردن یک یک از سمت راست باقیمانده .

	مراحل	مقسوم علیه D	باقی مانده R	
0	مقداردهی اولیه	00111	00000	10111
*	Shift Left R	00111	00001	01110
1	R=R-D	00111	11010	01110
	R<0, بازیابی, SLL0	00111	00010	11100
2	R=R-D	00111	11011	11100
	R<0, بازیابی, SLL0	00111	00101	11000
3	R=R-D	00111	11110	11000
	R<0, بازیابی, SLL0	00111	01011	10000
4	R=R-D	00111	00100	10000
	R>0, SLL1	00111	01001	00001
5	R=R-D	00111	00010	00001
	R>0, SLL1	00111	00100	00011
**	Shift Right R	00111	00010	00011
			باقیمانده	خارج قسمت

نکته : دقت کنید که در مرحله ** تنها بیت های بخش با ارزش را به راست شیفت می دهیم.

• الگوریتم سوم تقسیم

- نکته : در این الگوریتم اعداد بدون علامت هستند.
- نکته : تعداد مراحل با تعداد بیت ها برابر است.
- نکته : تفاوت این الگوریتم با الگوریتم دوم در این است که در صورتی که $R-D < 0$ شود بازیابی نکرده و در مرحله بعد $R = R + D$.

عدد 23 را با استفاده از الگوریتم سوم بر 7 تقسیم کنید.

عدد ده دهی	عدد دو دویی
23	10111
7	00111

10111	00111
	Quotient
Remainder	

نکته : **SLL0** یعنی وارد کردن یک صفر از سمت راست باقیمانده .

نکته : **SLL1** یعنی وارد کردن یک یک از سمت راست باقیمانده .

	مراحل	مقسوم علیه D	باقی مانده R	
0	مقداردهی اولیه	00111	00000	10111
*	Shift Left R	00111	00001	01110
1	R=R-D	00111	11010	01110
	R<0, SLL0 مرحله بعد جمع	00111	10100	11100
2	R=R+D	00111	11011	11100
	R<0, SLL0 مرحله بعد جمع	00111	10111	11000
3	R=R+D	00111	11110	11000
	R<0, SLL0 مرحله بعد جمع	00111	11101	10000
4	R=R+D	00111	00100	10000
	R>0, SLL1 مرحله بعد تفریق	00111	01001	00001
5	R=R-D	00111	00010	00001
	R>0, SLL1	00111	00100	00011
**	Shift Right R	00111	00010	00011
			باقیمانده	خارج قسمت

نکته : دقت کنید که در مرحله ** تنها بیت های بخش با ارزش را به راست شیفت می دهیم.

تمرین: عدد 10 را با استفاده از الگوریتم سوم بر 4 تقسیم کنید.

عدد ده دهی	عدد دو دویی
10	
4	

$$\begin{array}{r} \text{?} \\ \hline \text{Quotient} \\ \text{?} \\ \hline \text{Remainder} \end{array}$$

	مراحل	مقسوم علیه D	باقی مانده R
0	مقداردهی اولیه		
*	Shift Left R		
1			
2			
3			
4			
5			
**	Shift Right R		خارج قسمت باقیمانده